

Datum van inontvangstneming : 26/09/2018

Zaak C-480/18

Samenvatting van het verzoek om een prejudiciële beslissing krachtens artikel 98, lid 1, van het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie

Datum van indiening:

23 juli 2018

Verwijzende rechter:

Augstākā tiesa (hoogste rechterlijke instantie, Letland)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

13 juli 2018

Verzoekster/eiseres tot cassatie:

AS „PrivatBank”

Andere partij in de procedure:

Finanšu un kapitāla tirgus komisija (Commissie voor financiële en kapitaalmarkten, Letland)

Voorwerp van de procedure in het hoofdgeding

Vordering van een kredietinstelling tot nietigverklaring van een beslissing van de nationale bevoegde autoriteit, die de genoemde kredietinstelling – als betalingsdienstaanbieder – aansprakelijk heeft gesteld voor een niet-uitgevoerde betaling en haar dientengevolge diverse sancties heeft opgelegd.

Voorwerp en rechtsgrondslag van de prejudiciële verwijzing

De verwijzende rechter verzoekt op grond van artikel 19, lid 3, onder b), VEU en artikel 267 VWEU om uitlegging van artikel 2, lid 2, artikel 20, leden 1 en 5, en artikel 21, lid 2, van richtlijn 2007/64/EG, teneinde duidelijkheid te scheppen over de omvang van de bevoegdheden van de bevoegde nationale autoriteit om toezicht uit te oefenen, sancties op te leggen en geschillen te beslechten met betrekking tot betalingen die niet zijn uitgevoerd in euro of in de valuta van een lidstaat.

Prejudiciële vragen

- 1) Is een nationale regeling volgens welke de Commissie [voor financiële en kapitaalmarkten van Letland] bevoegd is om klachten van betalingsdienstgebruikers te onderzoeken, ook als die betrekking hebben op betalingsdiensten die niet zijn uitgevoerd in euro of in de valuta van een lidstaat, en bijgevolg om inbreuken op de wet [inzake betalingsdiensten en elektronisch geld] vast te stellen en sancties op te leggen, verenigbaar met artikel 2, lid 2, van [...] richtlijn [2007/64/EG]?
- 2) Moeten artikel 20, leden 1 en 5, en artikel 21, lid 2, van de richtlijn aldus worden uitgelegd dat zij in de mogelijkheid voorzien dat de bevoegde autoriteit eveneens toezicht uitoefent en sancties oplegt met betrekking tot betalingsdiensten die niet zijn uitgevoerd in euro of in de valuta van een lidstaat buiten de eurozone?
- 3) Is de bevoegde autoriteit, met het oog op de in de artikelen 20 en 21 van de richtlijn vermelde taken van toezicht of de in de artikelen 80 tot en met 82 ervan opgenomen klachtenprocedures, bevoegd om geschillen tussen de betaler en de betalingsdianstaanbieder te beslechten die voortvloeien uit de rechtsbetrekkingen waarvan sprake is in artikel 75 van de richtlijn, waarbij zij bepaalt wie aansprakelijk is voor de niet-uitgevoerde of gebrekkig uitgevoerde transactie?
- 4) Moet de bevoegde autoriteit bij de uitoefening van de in de artikelen 20 en 21 van de richtlijn bedoelde taken van toezicht of in het kader van de in de artikelen 80 tot en met 82 ervan opgenomen klachtenprocedures rekening houden met het arbitrale vonnis waarbij een geschil tussen de betalingsdianstaanbieder en de betalingsdienstgebruiker is beslecht?

Aangevoerde bepalingen van Unierecht

Richtlijn 2007/64/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 november 2007 betreffende betalingsdiensten in de interne markt tot wijziging van de richtlijnen 97/7/EG, 2002/65/EG, 2005/60/EG en 2006/48/EG, en tot intrekking van richtlijn 97/5/EG (PB 2007, L 319, blz. 1): artikel 2, lid 2 (de titels III en IV van de richtlijn zijn alleen van toepassing op betalingsdiensten uitgevoerd in euro of in de valuta van een lidstaat buiten de eurozone); artikel 20, lid 1, eerste alinea, en artikel 20, leden 2, 3, 4 en 5 (aanwijzing van de bevoegde autoriteiten en afbakening van hun toezichtsplicht); artikel 21, leden 1 en 2 (methoden voor toezicht en mogelijkheid om sancties op te leggen); artikel 23, lid 1 (rechterlijke toetsing van de besluiten); artikel 75 (onder titel IV), leden 1 en 2, derde alinea (aansprakelijkheid van de betalingsdianstaanbieder voor de correcte uitvoering van de transactie); artikel 80 (verplichting voor de lidstaten om te voorzien in een klachtenregeling); artikel 81, lid 1 (verplichting voor de lidstaten om te voorzien in doeltreffende, evenredige en afschrikkende sancties); artikel 82 (bevoegdheid van de autoriteiten om klachtenprocedures toe te passen en sancties op te leggen);

artikel 83 (verplichting om te voorzien in procedures voor buitengerechtelijke geschillenbeslechting); en artikel 86, lid 1, opgenomen in de titel betreffende de slotbepalingen (mate waarin de wetgeving moet worden geharmoniseerd met de richtlijn en uitzonderingen op die verplichting).

Aangevoerde bepalingen van nationaal recht

Maksājumu pakalpojumu un elektroniskās naudas likums (wet inzake betalingsdiensten en elektronisch geld; hierna: „wet”), artikel 2, lid 3:

„De artikelen 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 98, 99, 100, 101, 102, 103 en 104 van deze wet zijn van toepassing op betalingsdienstaanbieders die betalingsdiensten verlenen in Letland voor zover de betalingsdienstaanbieder van de betaler en die van de begunstigde gevestigd zijn in een lidstaat en de betalingsdienst wordt uitgevoerd in euro of in de valuta van een lidstaat.”

Artikel 45 van de wet:

„De Commissie [voor financiële en kapitaalmarkten; hierna: ‚commissie’] kan aanvullende voorschriften vaststellen met betrekking tot de activiteiten van vergunninghoudende instellingen, teneinde het risico van die activiteiten te beperken en houders van elektronisch geld en betalingsdienstgebruikers te beschermen.”

Artikel 49 van de wet:

„Om na te gaan of de activiteiten van de instellingen voldoen aan de vereisten van de onderhavige wet kan de commissie:

- 1) de instelling verzoeken haar alle gegevens te verstrekken die zij nodig heeft om haar toezicht uit te oefenen;
- 2) inspecties verrichten bij de instelling.”

Artikel 56, lid 1, van de wet:

„Indien de commissie van mening is dat de instelling niet handelt in overeenstemming met de in de hoofdstukken II, III, IV, V en VI van de onderhavige wet vastgestelde voorschriften, de besluiten van de commissie, de wet ter preventie van witwasoperaties en terrorismefinanciering of de rechtstreeks toepasselijke rechtshandelingen van de instellingen van de Europese Unie, gelast zij haar onmiddellijk de nodige corrigerende maatregelen te nemen.”

Artikel 56, lid 2, van de wet:

„In aanvulling op lid 1 van dit artikel is de commissie bevoegd een of meer van de volgende maatregelen te treffen:

- 1) een waarschuwing richten aan de instelling;
- 2) beperkingen stellen aan de activiteiten van de instelling;
- 3) de verlening van betalingsdiensten geheel of gedeeltelijk schorsen;
- 3¹) de uitgifte van elektronisch geld geheel of gedeeltelijk schorsen;
- 4) schriftelijke en gemotiveerde bevelen richten aan de leidinggevende en toezichtsorganen van de instelling en de leden en bestuurders van die organen om de activiteiten van de instelling die de stabiliteit, de solvabiliteit of de reputatie van de instelling in gevaar brengen of kunnen brengen, te beperken of te beëindigen;
- 5) een boete van maximaal 100 000 Letse lats (LVL) opleggen.”

Artikel 99, lid 1, van de wet:

„Wanneer een betalingsopdracht door de betaler wordt geïnitieerd, is de betalingsdienstaanbieder van de betaler jegens de betaler aansprakelijk voor de juiste uitvoering van de betalingstransactie, tenzij hij tegenover de betaler en, voor zover relevant, tegenover de betalingsdienstaanbieder van de begunstigde kan bewijzen dat de betalingsdienstaanbieder van de begunstigde het bedrag van de betalingstransactie heeft ontvangen overeenkomstig artikel 94, lid 1, van de onderhavige wet. Indien de betalingsdienstaanbieder van de betaler kan bewijzen dat de betalingsdienstaanbieder van de begunstigde het bedrag van de betalingstransactie heeft ontvangen, is de betalingsdienstaanbieder van de begunstigde aansprakelijk voor de juiste uitvoering van de betalingstransactie.”

Artikel 99, lid 9, van de wet:

„Bij een niet-uitgevoerde of gebrekkig uitgevoerde betalingstransactie waarvoor de betalingsdienstaanbieder van de begunstigde niet aansprakelijk is uit hoofde van dit artikel, is de betalingsdienstaanbieder van de betaler aansprakelijk jegens de betaler.”

Artikel 99, lid 10, van de wet:

„Wanneer de betalingsdienstaanbieder van de betaler aansprakelijk is uit hoofde van lid 9 van dit artikel, betaalt hij de betaler het bedrag van de niet-uitgevoerde of gebrekkig uitgevoerde betalingstransactie onverwijld terug of herstelt hij de betaalrekening die met dat bedrag was gedebiteerd, in de toestand zoals die geweest zou zijn mocht de gebrekkig uitgevoerde betaling niet hebben plaatsgevonden.”

Artikel 104 van de wet:

„De betalingsdienstaanbieder en de uitgever van elektronisch geld voorzien in een doeltreffende procedure voor de behandeling van klachten en vorderingen (geschillen) van betalingsdienstgebruikers en houders van elektronisch geld met betrekking tot de dienstverlening. De volledige schriftelijke informatie over de procedure voor de behandeling van klachten en vorderingen (geschillen) is vrij beschikbaar bij de betalingsdienstaanbieder of de uitgever van elektronisch geld en, in voorkomend geval, op de website van de betalingsdienstaanbieder of de uitgever van elektronisch geld.”

Artikel 105, lid 2:

„De commissie onderzoekt overeenkomstig de relevante voorschriften klachten van betalingsdienstgebruikers of houders van elektronisch geld die geen consumenten zijn in de zin van de Patērētāju tiesību aizsardzības likums [wet inzake de consumentenbescherming] met betrekking tot inbreuken op de bepalingen van de hoofdstukken VII, VIII, IX, X, XI, XII, XIII en XIV van de onderhavige wet, voor zover die inbreuken de belangen van groepen van die betalingsdienstgebruikers of houders van elektronisch geld (collectieve belangen) ernstig hebben geschaad of kunnen schaden. Indien uit de informatie in de klacht en de begeleidende documenten niet blijkt dat er een inbreuk is begaan die de belangen van die groepen van betalingsdienstgebruikers of houders van elektronisch geld (collectieve belangen) ernstig heeft geschaad of kan schaden, kan de commissie beslissen om geen administratieve procedure in te leiden. In dat geval is de commissie gehouden de betalingsdienstgebruiker of de houder van elektronisch geld een antwoord toe te zenden.”

Artikel 105, lid 5, van de wet:

„Indien de commissie bij de behandeling van een administratieve procedure van mening is dat een inbreuk op de bepalingen van de hoofdstukken VII, VIII, IX, X, XI, XII, XIII en XIV van de onderhavige wet de collectieve belangen van de betalingsdienstgebruikers of houders van elektronisch geld die geen consumenten zijn in de zin van de wet inzake de consumentenbescherming ernstig heeft geschaad of kan schaden, kan zij de betalingsdienstaanbieder of de uitgever van elektronisch geld bij besluit gelasten de inbreuk op de bepalingen van de hoofdstukken VII, VIII, IX, X, XI, XII, XIII en XIV van de onderhavige wet te beëindigen of de reeds begane inbreuken ongedaan te maken, en kan zij een termijn stellen voor de uitvoering van de daartoe noodzakelijke maatregelen.”

Artikel 106, lid 1, van de wet:

„Indien de betalingsdienstgebruiker of houder van elektronisch geld een klacht heeft ingediend bij de ombudsman van de Letse vereniging van handelsbanken (hierna: ‚ombudsman’) met betrekking tot de schending van de bepalingen van de hoofdstukken VII, VIII, IX, X, XI, XII, XIII en XIV van de onderhavige wet, en de ombudsman van mening is dat de verleende betalingsdienst niet voldoet aan de voorschriften van de onderhavige wet of de contractuele bepalingen en dat de

betalingsdienstgebruiker of de houder van elektronisch geld daardoor schade heeft geleden, verzoekt de ombudsman de betalingsdienstaanbieder om de betalingsdienstgebruiker of houder van elektronisch geld te vergoeden voor de geleden schade.”

Artikel 106, lid 3, van de wet:

„De betalingsdienstgebruiker of houder van elektronisch geld kan naar de rechter stappen, ongeacht of hij voordien een klacht heeft ingediend bij de ombudsman.”

Artikel 23, lid 1, van de Civilprocesa likums (wet houdende het wetboek van burgerlijke rechtsvordering; hierna: „wetboek burgerlijke rechtsvordering”):

„Behoudens andersluidende bepaling worden alle burgerlijke geschillen behandeld door de rechter. Dit belet de partijen niet het geschil in onderling overleg aan arbitrage te onderwerpen.”

Artikel 132, lid 1, punt 3, van het wetboek burgerlijke rechtsvordering:

„De rechter verklaart het verzoek niet-ontvankelijk indien de partijen in overeenstemming met de vastgestelde wettelijke procedure zijn overeengekomen het geschil aan arbitrage te onderwerpen.”

Korte beschrijving van de feiten en het hoofdgeding

1. Op 16 november 2011 heeft de vennootschap „Forcing Development Limited” (hierna: „cliënt”) AS „PrivatBank” (hierna: „verzoekster”) een betalingsopdracht gegeven voor een bedrag van 394 138,12 Amerikaanse dollar (USD), dat moest worden overgemaakt van een rekening van de cliënt bij verzoekster naar de rekening van een andere persoon bij de Litouwse bank „Snoras Bank”.

2. Diezelfde dag heeft verzoekster de rekening van de cliënt voor dat bedrag gedebiteerd, en om 15.24 uur heeft zij de betalingsopdracht via het SWIFT-systeem aan „Snoras Bank” toegezonden. Voorts heeft verzoekster geld overgemaakt naar haar correspondentrekening bij diezelfde bank, zodat de rekening van de begunstigde van de cliënt daarmee kon worden gecrediteerd. De betalingsopdracht werd echter niet onmiddellijk uitgevoerd, aangezien het saldo op de correspondentrekening ontoereikend was.

3. Op 16 november 2011 heeft de Litouwse Centrale Bank „Snoras Bank” een tijdelijk verbod opgelegd om financiële diensten te verlenen. „Snoras Bank” is daarvan kennelijk om 15.08 uur in kennis gesteld. Om 16.20 uur heeft „Snoras Bank” het geld overgemaakt naar de correspondentrekening van verzoekster, waar het ook is gebleven, aangezien er geen betalingstransacties meer konden worden uitgevoerd.

4. Op basis van de rekeningovereenkomst is de cliënt naar een scheidsgerecht gestapt om het genoemde bedrag van verzoekster terug te vorderen. Die vordering werd afgewezen bij vonnis van 4 februari 2014, aangezien het scheidsgerecht van oordeel was dat verzoekster haar verplichtingen was nagekomen overeenkomstig de wettelijke voorschriften.

5. De commissie heeft een klacht van de cliënt ontvangen over de gedragingen van verzoekster, met name de weigering het geld dat in haar bezit was gebleven ten gevolge van de niet-uitvoering van de betalingsopdracht opnieuw bij te schrijven op de rekening van de cliënt. De commissie heeft bij beslissing van 4 juli 2013 geoordeeld dat de aansprakelijkheid voor de uitvoering van de opdracht van de cliënt overeenkomstig artikel 99, lid 9, van de wet inzake betalingsdiensten en elektronisch geld bij verzoekster berustte, die derhalve een manier moest vinden om die verplichting na te komen. De commissie heeft verzoekster gevraagd na te denken over de noodzaak veranderingen door te voeren in haar interne controlesysteem en -procedures, heeft haar een boete van 100 000 LVL (ongeveer 140 000 EUR) opgelegd en van haar aandeelhouders geëist te beoordelen of de leden van het leidinggevend orgaan geschikt waren voor de functies die zij vervulden.

6. Die beslissing werd bevestigd bij beslissing van de commissie van 17 oktober 2013 (hierna: „bestreden beslissing”).

7. Verzoekster heeft beroep ingesteld bij de Administratīvā apgabaltiesa (regionale bestuursrechter) teneinde de bestreden beslissing nietig te laten verklaren en een schadevergoeding te krijgen voor de geleden materiële schade. Zij voerde aan dat het gedrag van „Snoras Bank”, die geld op een correspondentrekening had gecrediteerd nadat haar was meegedeeld dat zij tijdelijk geen financiële diensten meer mocht verrichten, de reden was dat de betaling niet kon worden uitgevoerd en het geld evenmin kon worden teruggegeven aan de cliënt. Naar haar mening kan met dergelijke situaties geen rekening worden gehouden in de interne procedures.

8. De Administratīvā apgabaltiesa heeft dit beroep verworpen bij arrest van 5 augustus 2015 op grond dat verzoekster overeenkomstig artikel 99, lid 9, van de wet [inzake betalingsdiensten en elektronisch geld] aansprakelijk was voor de uitvoering van de betalingsopdracht, en die betalingsopdracht niet tijdig, vóór het verbod werd opgelegd, was uitgevoerd omdat verzoekster onvoldoende geld beschikbaar had gesteld op haar correspondentrekening bij „Snoras Bank”. „Snoras Bank” was ingevolge artikel 99 van de wet niet aansprakelijk voor de uitvoering van de betalingsopdracht, aangezien zij niet eens voldoende geld had ontvangen om dat te doen. Dat geld bleef uiteindelijk op de correspondentrekening van verzoekster staan, die niet werd gedebiteerd. De commissie had bijgevolg terecht vastgesteld dat verzoekster aansprakelijk was voor de uitvoering van de betaling en inbreuk had gepleegd op artikel 99, lid 9, van de wet. De Administratīvā apgabaltiesa oordeelde verder dat de opgelegde sancties gerechtvaardigd waren. Aangezien verzoekster een vordering tot

teruggaaf tegen „Snoras Bank” had ingesteld die ook betrekking had op het bedrag dat rechtens in het bezit van verzoekster was – ook al kon zij er op dat moment geen gebruik van maken – kon verzoekster bovendien niet op goede gronden stellen dat zij zowel recht had op het geld in het kader van de vordering tot teruggaaf, als het recht dat geld achter te houden ten opzichte van de cliënt, waardoor zij zich in feite ten koste van deze laatste zou verrijken.

9. Verzoekster heeft tegen dit arrest cassatieberoep ingesteld bij de verwijzende rechter.

Voornaamste argumenten van partijen in het hoofdgeding

10. Verzoekster is van mening dat zij de betalingsopdracht van de cliënt heeft uitgevoerd en dat de aansprakelijkheid voor de volledige uitvoering van de betaling bij de bank van de begunstigde berust. Zij stelt dat de Administratīvā apgabaltiesa zijn bevoegdheid heeft overschreden door uitspraak te doen over een burgerlijk geschil in verband met de betrekkingen van de kredietinstelling met de cliënt en geen rekening heeft gehouden met het arbitrale vonnis waarbij dat geschil al was beslecht. Aangezien het scheidsgerecht had verklaard dat verzoekster geen schuld had aan de niet-uitvoering van de betaling, was het niet gerechtvaardigd dat de commissie haar sancties oplegde. Naar haar mening is artikel 99 van de wet niet van toepassing op het onderhavige geval, aangezien de betaling in kwestie niet in euro of in de valuta van een lidstaat werd uitgevoerd en de partijen de aansprakelijkheid voor dit soort betalingen in een onderhandse overeenkomst hadden vastgelegd.

11. De commissie verzoekt om verwerping van het cassatieberoep. Zij is van mening dat zij, in de omstandigheden van de onderhavige zaak, bevoegd is om klachten te behandelen en sancties op te leggen. Het genoemde arbitrale vonnis doet niets af aan de verplichting van verzoekster om in overeenstemming met de regelgeving te handelen, aangezien de wederzijdse aansprakelijkheid van verzoekster en haar cliënt op grond van hun wederzijdse commerciële betrekkingen in het kader van de burgerlijke procedure bij het scheidsgerecht volgens het beginsel van hoor en wederhoor is onderzocht. Het doel van de volgens het beginsel van objectief onderzoek gevoerde administratieve procedure bestaat er daarentegen in te bepalen of een instelling heeft gehandeld binnen de grenzen van de bevoegdheden die haar bij wet zijn toegewezen.

Korte uiteenzetting van de motivering van de verwijzing

12. Volgens artikel 2, lid 2, van de richtlijn zijn de titels III en IV van die richtlijn van toepassing op betalingsdiensten uitgevoerd in euro of in de valuta van een lidstaat buiten de eurozone.

13. Dat betekent dat die titels van de richtlijn niet van toepassing zijn op betalingsdiensten die worden uitgevoerd in bijvoorbeeld Amerikaanse dollar.

14. Titel IV van de richtlijn bevat tevens bepalingen inzake de klachten- en de buitengerechtelijke beroepsprocedures voor de beslechting van geschillen, namelijk de artikelen 80 tot en met 83. Die bepalingen hebben betrekking op kwesties in verband met het recht van betalingsdienstgebruikers en andere belanghebbenden om bij de bevoegde autoriteiten klachten in te dienen met betrekking tot inbreuken op de ter uitvoering van de richtlijn vastgestelde bepalingen van nationaal recht, kwesties in verband met het opleggen van sancties voor overtreding van de ter uitvoering van de richtlijn vastgestelde bepalingen van nationaal recht en kwesties in verband met de aanwijzing van de autoriteiten die bevoegd zijn voor de toepassing van de genoemde klachten- en sanctieprocedures, die gemachtigd zijn om toe te zien op de naleving van de overeenkomstig de artikelen 80 tot en met 82 van de richtlijn vastgestelde bepalingen van nationaal recht. In deze voorschriften is voorts bepaald dat moet worden voorzien in buitengerechtelijke klachten- en verhaalprocedures.

15. Uit het voorgaande vloeit voort dat de bevoegde nationale autoriteiten, in het geval van een betalingsdienst die wordt uitgevoerd in Amerikaanse dollar, overeenkomstig artikel 2, lid 2, van de richtlijn niet gemachtigd zijn om toe te zien op de naleving van de bepalingen van nationaal recht die ter uitvoering van de richtlijn zijn vastgesteld overeenkomstig de titels III en IV ervan. De bevoegde autoriteiten zijn derhalve niet gemachtigd om klachten met betrekking tot inbreuken op die wettelijke bepalingen te behandelen of om vast te stellen dat dergelijke inbreuken zijn gemaakt en sancties op te leggen.

16. De in de artikelen 80 tot en met 83 van de richtlijn vastgestelde voorschriften zijn opgenomen in de artikelen 105 tot en met 107 van de wet. In de wettelijke bepalingen die van belang zijn voor de onderhavige zaak (artikel 105, leden 2 en 5, van de wet) is bepaald dat de commissie bevoegd is om klachten van betalingsdienstgebruikers met betrekking tot inbreuken op de bepalingen van de hoofdstukken VII, VIII, IX, X, XI, XII, XIII en XIV van de wet te behandelen. Die hoofdstukken bevatten de artikelen 57 tot en met 104 van de wet. Die artikelen (met uitzondering van artikel 97) zijn op hun beurt onderworpen aan de uitzondering van artikel 2, lid 3, van de wet, waarin is vastgesteld dat de artikelen 57 tot en met 104 (met uitzondering van artikel 97) van de wet van toepassing zijn op betalingsdienstaanbieders die betalingsdiensten verlenen in Letland wanneer de betalingsdienstaanbieder van de betaler en die van de begunstigde in een lidstaat gevestigd zijn en de betalingsdienst wordt uitgevoerd in euro of in de valuta van een lidstaat.

17. Artikel 2, lid 3, van de wet voorziet daarentegen niet in een dergelijke uitzondering met betrekking tot de artikelen 105 tot en met 107 ervan. Volgens de wet kunnen vorderingen of klachten wegens inbreuken op de hoofdstukken VII, VIII, IX, X, XI, XII, XIII en XIV van de wet dus ook worden ingediend met betrekking tot betalingsdiensten die worden uitgevoerd in een valuta die niet is vermeld in artikel 2, lid 3, van de wet. De commissie is bijgevolg bevoegd om die klachten te onderzoeken.

18. Uit artikel 86, lid 1, van de richtlijn, welk artikel is opgenomen in titel VI, vloeit voort dat de lidstaten hun regelgeving volledig in overeenstemming moeten brengen met de richtlijn, onverminderd de in artikel 86, lid 1, genoemde bepalingen.

19. Aangezien artikel 2, lid 2, van de richtlijn eveneens bepalingen bevat inzake de klachten- en de buitengerechtelijke beroepsprocedures voor de beslechting van geschillen, moet worden verduidelijkt of een nationale regeling volgens welke de commissie bevoegd is om ook klachten van betalingsdienstgebruikers te onderzoeken die betrekking hebben op betalingsdiensten die niet zijn uitgevoerd in euro of in de valuta van een lidstaat en, derhalve, om inbreuken op de artikelen 57 tot en met 104 (met uitzondering van artikel 97) van de wet vast te stellen en sancties op te leggen, verenigbaar is met de richtlijn.

20. Tegelijkertijd blijkt uit de artikelen 20, 21 en 23 van de richtlijn, die zijn vervat in titel II (die niet is onderworpen aan de uitzondering van artikel 2, lid 2), hoofdstuk 1, afdeling 3 („Bevoegde autoriteiten en toezicht”), dat de richtlijn de lidstaten verplicht het toezicht op de betalingsinstellingen te verzekeren. Hoewel uit de verwijzingen naar „deze titel” (titel II) in artikel 20, leden 1 en 3, en artikel 21, lid 1, kan worden afgeleid dat het toezicht uitsluitend kwesties behelst als de voorschriften inzake het eigen vermogen, de boekhouding en de wettelijke controle en andere kwesties die zijn geregeld in hoofdstuk II, geeft artikel 20, lid 5, niettemin aan dat de bevoegde autoriteiten ook gehouden zijn toezicht uit te oefenen op de verlening van de in de bijlage bij de richtlijn genoemde betalingsdiensten.

21. De wet voorziet eveneens in permanent toezicht, en uit verschillende bepalingen van de wet (zie de artikelen 45 en 49) dient te worden geconcludeerd dat de commissie nagaat of de activiteiten van de betalingsdienstaanbieders aan het bepaalde in de wet voldoen, hoewel uit artikel 56 van de wet is af te leiden dat de gevolgen voor betalingsdienstaanbieders voortvloeien uit inbreuken op de hoofdstukken II, III, IV, V en VI van de wet (die de artikelen 4 tot en met 56 omvatten en dus niet de uitzonderingen van artikel 2, lid 3, van de wet).

22. Aangezien de uitzondering van artikel 2, lid 2, van de richtlijn niet van toepassing is op titel II van die richtlijn, is het mogelijk dat de bevoegde autoriteit haar toezichtstaak en haar bevoegdheid om sancties op te leggen voor inbreuken op de ter uitvoering van de titels III en IV van de richtlijn vastgestelde bepalingen van nationaal recht behoudt, hoewel de betalingsdiensten niet zijn uitgevoerd in euro of in de valuta van een lidstaat.

23. In deze omstandigheden moet worden verduidelijkt of artikel 20, leden 1 en 5, en artikel 21, lid 2, van de richtlijn aldus moeten worden uitgelegd dat zij voorzien in de mogelijkheid dat de bevoegde autoriteit eveneens toezicht uitoefent en sancties oplegt met betrekking tot betalingsdiensten die niet zijn uitgevoerd in euro of in de valuta van een lidstaat buiten de eurozone.

24. Indien de bevoegde autoriteit, in dit geval de commissie, bevoegd is om een klachtenprocedure in te leiden of toezicht uit te oefenen met betrekking tot betalingsdiensten die niet zijn uitgevoerd in euro of in de valuta van een lidstaat buiten de eurozone, moet duidelijkheid worden geschapen over de grenzen van de bevoegdheden van de Commissie met het oog op de toepassing van artikel 75 van de richtlijn, waarmee artikel 99 van de wet overeenkomt.

25. Artikel 75 van de richtlijn regelt de wederzijdse rechtsbetrekkingen (rechten en plichten) van de betaler, de begunstigde, de betalingsdienstaanbieder van de betaler en de betalingsdienstaanbieder van de begunstigde, en de grenzen van de aansprakelijkheid van al die spelers.

26. Uit de aard van artikel 75 van de richtlijn volgt dat de personen die betrokken zijn bij de uitvoering van de betaling een bepaalde situatie in onderling overleg kunnen proberen op te lossen of, indien dat niet lukt, middels een geschillenbeslechtsprocedure waaraan alle partijen deelnemen voor wie het geschil gevolgen heeft of kan hebben. Dat blijkt bijvoorbeeld uit artikel 75, lid 1, van de richtlijn, waarin staat dat de betalingsdienstaanbieder jegens de betaler aansprakelijk is voor de juiste uitvoering van de betalingstransactie, *tenzij hij tegenover de betaler en, voor zover relevant, tegenover de betalingsdienstaanbieder van de begunstigde* kan bewijzen dat de betalingsdienstaanbieder van de begunstigde het bedrag van de betalingstransactie heeft ontvangen overeenkomstig artikel 69, lid 1, in welk geval de betalingsdienstaanbieder van de begunstigde aansprakelijk is jegens de begunstigde voor de juiste uitvoering van de betalingstransactie.

27. Er dient derhalve te worden besloten dat de oplossing voor een bepaalde situatie overeenkomstig artikel 75 van de richtlijn moet worden bereikt middels een geschillenbeslechtsprocedure waarbij, rekening houdend met alle feitelijke en juridische omstandigheden van het geval, wordt bepaald welke van de bij de betaling betrokken partijen aansprakelijk is voor de niet-uitvoering van die betaling.

28. De mogelijkheden voor geschillenbeslechting zijn geregeld in artikel 83 van de richtlijn, waarvan lid 1 bepaalt dat de lidstaten ervoor zorgen dat adequate en effectieve buitengerechtelijke klachten- en verhaalprocedures voor de beslechting van geschillen tussen betalingsdienstgebruikers en hun betalingsdienstaanbieders worden opgezet. In de wet zijn dergelijke procedures opgenomen in de artikelen 104 en 106. Die bepalingen van de wet verlenen de commissie echter niet de bevoegdheid om geschillen te beslechten, aangezien die bevoegdheid voorbehouden is aan de partijen die betrokken zijn bij de transacties (artikel 104 van de wet), de ombudsman van de Letse vereniging van handelsbanken of de rechter (artikel 106 van de wet).

29. Tegelijkertijd bestaat de mogelijkheid om tot een oplossing te komen via de in artikel 80, lid 1, van de richtlijn bedoelde procedure, dus via een onderzoek naar de klacht van de betalingsdienstgebruiker door de bevoegde autoriteit,

aangezien die bepaling voorziet in de mogelijkheid om klachten in te dienen met betrekking tot inbreuken op ter uitvoering van de richtlijn vastgestelde bepalingen van nationaal recht. In artikel 82, lid 2, van de richtlijn wordt daarnaast uitdrukkelijk verwezen naar inbreuken op de titels III en IV van de richtlijn. Datzelfde geldt voor de in de artikelen 20 en 21 van de richtlijn bedoelde toezichtprocedures, in het kader waarvan de bevoegde autoriteit kan worden gemachtigd om toezicht uit te oefenen op de naleving van ter uitvoering van de richtlijn vastgestelde bepalingen van nationaal recht.

30. In deze omstandigheden rijst de vraag of de commissie in het kader van de klachten- of toezichtprocedures bevoegd is om geschillen tussen de betaler en de betalingsdienstaanbieder te beslechten die voortvloeien uit de rechtsbetrekkingen waarvan sprake is in artikel 75 van de richtlijn, waarbij zij bepaalt wie aansprakelijk is voor de niet-uitgevoerde of gebrekkig uitgevoerde transactie.

31. Indien de commissie daartoe bevoegd is, moet worden bepaald of het arbitrale vonnis waarbij het geschil tussen de betalingsdienstaanbieder en de betalingsdienstgebruiker is beslecht, een prejudicieel karakter heeft.

32. De geschillenbeslechttingsprocedures zijn geregeld in de artikelen 104 en 106 van de wet. Artikel 106, lid 3, verleent de betalingsdienstgebruiker het recht naar de rechter te stappen. Het wetboek burgerlijke rechtsvordering voorziet op zijn beurt in arbitrage als alternatieve procedure voor de beslechting van burgerlijke geschillen, en dit is een grond voor niet-ontvankelijkheid wanneer een dergelijk verzoek wordt ingediend bij de gewone rechter (artikel 132, lid 1, punt 3, van het wetboek burgerlijke rechtsvordering).

33. Derhalve rijst de vraag of de bevoegde autoriteit bij de toepassing van klachtenprocedures of in het kader van haar taken van toezicht rekening moet houden met het arbitrale vonnis waarbij het geschil tussen de betalingsdienstaanbieder en de betalingsdienstgebruiker is beslecht.